

ТІЛАРАЛЫҚ ИНТЕГРАЦИЯ, ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ЛИНГВОДИДАКТИКАЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕРДІҢ МӘСЕЛЕЛЕРІ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ КОНФЕРЕНЦИЯ ЖИНАҒЫ

ТІЛАРАЛЫҚ ИНТЕГРАЦИЯ, ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ЛИНГВОДИДАКТИКАЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕРДІҢ МӘСЕЛЕЛЕРІ

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ КОНФЕРЕНЦИЯ ЖИНАҒЫ

Астана

ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

**ТІЛАРАЛЫҚ ИНТЕГРАЦИЯ, ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ
ЖӘНЕ ЛИНГВОДИДАКТИКАЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕРДІҢ
МӘСЕЛЕЛЕРІ**

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ КОНФЕРЕНЦИЯ ЖИНАҒЫ

Астана, 2023

ӘОЖ 80/81
КБЖ 81.2
Т 93

Рецензенттер:

Исина Г.И., филология ғылымдарының докторы Қарағанды мемлекеттік университетінің профессоры

Кугунуров В.В., филология ғылымдарының кандидаты Ресей Сол-Түстік Федералды университетінің профессоры

Ерік Г., PhD, Еуразия ұлттық университетінің аға оқытушысы

Т93 Тіларалық интеграция, лингвистикалық және лингводидактикалық зерттеулердің мәселелері. Халықаралық ғылыми конференция жинағы. Ғылыми редактор– ф.ғ.д., проф. А.Е.Бижкенова. – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ баспасы, 2023. – 343 б.

ISBN 978-601-337-925-8

Жинаққа «Тіларалық интеграция, лингвистикалық және лингводидактикалық зерттеулердің мәселелері» атты 2023 ж. 8 желтоқсанында Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінде М.К. Аммосов атындағы Ресейдің Сол-Түстік Федералды университетімен бірігіп өткізген халықаралық ғылыми конференцияның баяндамалар кіргізілді. Мәтіндер авторлық жазбаларына сәйкес өзгертусіз беріліп отыр.

ISBN 978-601-337-925-8

ӘОЖ 80/81
КБЖ 81.2

МАЗМҰНЫ

Бірінші бөлім

ТІЛАРАЛЫҚ БАЙЛАНЫСТАР МЕН ЗАМАНАУИ ГУМАНИТАРЛЫҚ ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ БАҒЫТТАРЫ

Бижкенова А.Е., Сабитова Л.С. ПРОЦЕССЫ И РЕЗУЛЬТАТЫ ЯЗЫКОВЫХ КОНТАКТОВ В ЭПОХУ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	8
Булатбаева К.Н., Смагулова М.Г. ОБНОВЛЕНИЕ СОДЕРЖАНИЯ МЕТОДИКИ ПРЕПОДАВАНИЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА	13
Сви́стун Т.И. ПРАКТИКО-ОРИЕНТИРОВАННЫЕ МЕТОДЫ В ОБУЧЕНИИ МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ	21
Федорова Е.П. ИССЛЕДОВАНИЕ ДРЕВНИХ ПЛАСТОВ ЛЕКСИКИ В ЦЕЛЯХ ВОЗРОЖДЕНИЯ И СОХРАНЕНИЯ ЯЗЫКОВ И КУЛЬТУР ЭТНОСОВ (НА ПРИМЕРЕ ТЕРМИНОВ РОДСТВА И СВОЙСТВА ЯКУТСКОГО ЯЗЫКА)	17
Каскабаева Р.К. ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ В СОДЕРЖАНИИ ОБРАЗОВАНИЯ В СИСТЕМЕ «ШКОЛА-ВУЗ» ПРИ ПОДГОТОВКЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ КАДРОВ	24
Әбдіқадырова А.Қ., Кузембекова Ж.Ж. GLOBALIZATION AND WORLD CULTURE: ANGLICIZATION OF THE YOUTH LANGUAGE	26
Абилкасымова А.А. ТРАНСЛИНГВИЗМ МӘСЕЛЕСІН ЗЕРТТЕУДЕГІ ҒЫЛЫМИ ТӘСІЛДЕР	30
Афонская М.Н. ОСОБЕННОСТИ ОНОМАТОПОЭТИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ КОРЕЙСКОГО ЯЗЫКА (НА МАТЕРИАЛЕ ВЕБТУНА)	35
Бейсенова М.К., Кенжетаетова Г.К., Василева Г.К. ПРАГМАТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ АНГЛИЦИЗМОВ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ (НА МАТЕРИАЛЕ КАЗАХСТАНСКОГО МЕДИАДИСКУРСА)	40
Бисенбиева Р.С., Дуйсекова К.К. РОЛЬ ФРАНЦУЗСКОГО ЯЗЫКА В ПОЛИЯЗЫЧНОМ ОБЩЕСТВЕ В СВЕТЕ НОВОЙ ЛИНГВИСТИЧЕСКОЙ ПАРАДИГМЫ	45
Botbay G.Kh. BILINGUALISM AND THIRD LANGUAGE ACQUISITION: A MULTILINGUAL REVIEW	50
Бубякина Н.Е., Николаев А.И. ИНТЕГРАЦИЯ ЯКУТСКОГО И АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКОВ В ЧЕБНЫЙ ПРОЦЕСС: ПЕРСПЕКТИВЫ БИЛИНГВИЗМА	54
Жұмәділова Ә.Е. LINGUISTIC FEATURES OF THE NAMES OF DISHES IN ENGLISH ON RESTAURANT WEBSITES	56
Лешкевич И.В. АНАЛИТИЧНОСТЬ СОВРЕМЕННЫХ МЕДИАТЕКСТОВ (НА МАТЕРИАЛЕ БРИТАНСКИХ СТАТЕЙ)	61
Макарова М.Ф., Ефимова С.К. ХАРАКТЕРИСТИКА ЯПОНСКОГО СПОРТИВНОГО ДИСКУРСА НА МАТЕРИАЛЕ ГАЗЕТНЫХ СТАТЕЙ	66
Нуркасымова А.Ж. FORMATION OF LINGUISTIC IDENTITY IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION	70
Nurgaliyeva S.Ye. DUBBING OF DISNEY CARTOONS INTO KAZAKH LANGUAGE	74

Омарова А., Султанбекова С.А. СЕМАНТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ОТАББРЕВИАТУРНЫХ ОБРАЗОВАНИЙ В РУССКОМ И АНГЛИЙСКИХ ЯЗЫКАХ	76
Торотоева А.М. МУЛЬТИЛИНГВИЗМ В ГЛОБАЛИЗАЦИОННЫХ ПРОЦЕССАХ	82
Ушницкая В.В. К ВОПРОСУ ФОРМИРОВАНИЯ ИСКУССТВЕННОГО МНОГОЯЗЫЧИЯ (БИЛИНГВИЗМА) И СОПОСТАВИТЕЛЬНОГО АНАЛИЗА ЯЗЫКОВЫХ СИСТЕМ	85
Федорова А.А., Григорьева А.А. ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ ЭМОЦИОНАЛЬНО-ОКРАШЕННОЙ ЛЕКСИКИ В СОВРЕМЕННОМ КИТАЙСКОМ ЯЗЫКЕ (НА МАТЕРИАЛЕ СЕРИАЛА «致我们单纯的小美好»)	89

Екінші бөлім

ЛИНГВИСТИКА МЕН ӘДЕБИЕТТАНУДЫҢ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Аубакирова М.А. ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕГІ ДІНИ ӘДЕТ-ҒҰРЫПТАРҒА ҚАТЫСТЫ ЛЕКСИКА	94
Байдильдина А., Жумаиева А. CHARACTERISTICS OF DISCOURSE AS CATEGORY OF LINGUISTICS	98
Бахытқызы Д., Кенжетасева Г.К. ҚАЗІРГІ ТІЛ БІЛІМІНДЕ ФРАЗЕОЛОГИЗМДЕРДІҢ ЛИНГВОМӘДЕНИ ТҮРҒЫДАН ЗЕРТТЕЛУІ	100
Бегетасева Г.М., Исмагулова Г.К. ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕГІ ТАБИҒИ ҚҰБЫЛЫСТАРДЫ ҚАМТИТЫН ФРАЗЕОЛОГИЗМДЕРІНІҢ ЛИНГВОМӘДЕНИ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	103
Beisembayeva G.Z., Issabergenova Zh.T. COGNITIVE SKILLS IN ENGLISH LANGUAGE LEARNING THROUGH AUTHENTIC PROFESSIONAL-ORIENTED TEXTS	106
Васильев В.В. THE STATISTICAL STUDY OF SELECTIONAL PREFERENCE AND LEXICAL ASSOCIATIONS IN THE USE OF THE SEMANTICALLY RELATED ADJECTIVES «BIG» AND «GREAT»	109
Давлетова С.Е. ТОПОНИМИКАДАҒЫ ВЕРНАКУЛЯРЛЫҚ МӘНМӘТІН	112
Даулеткереева Д.Г., Дүйсекова К.К. WEDDING/ ҮЙЛЕНУ ТОЙЫ ҰҒЫМЫНЫҢ АҒЫЛШЫН ЖӘНЕ ҚАЗАҚ ТІЛДЕРІНДЕ ЗЕРТТЕУГЕ АРНАЛҒАН ЖҰМЫСТАРҒА ШОЛУ	115
Дауренбекова Э. К., Диханбаева М.А. ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМНЫҢ МӘСЕЛЕЛЕРІ	119
Дүйсенбекова А.Н., Кенжетасева Г.К. ҚАЗАҚ ЖӘНЕ АҒЫЛШЫН ТІЛІНДЕРІНДЕГІ ҰЛТТЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРДІ ЗЕРТТЕУДЕГІ МАҚАЛ-МӘТЕЛДЕРДІҢ РӨЛІ	122
Егорова А.С. СОВРЕМЕННЫЕ НЕОЛОГИЗМЫ КИТАЙСКОГО ЯЗЫКА	125
Есимова А.К. ҚАЗІРГІ МЕДИА ДИСКУРС: МАЗМҰНЫ МЕН ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	128
Yesbolgan A.A. UNDERSTANDING THE COMPLEXITIES OF HOMONYMS IN ENGLISH LANGUAGE	131
Zhailaubay S.S. UNVEILING THE POWER OF NAMES: EXPLORING THE ROLE OF GENDER IN URBAN NOMINATION	134
Ишутова Е.Д. ПРОЯВЛЕНИЕ ЯЗЫКОВОЙ ГИБРИДИЗАЦИИ В ДЕЛОВОЙ КОММУНИКАЦИИ	138

Капкенов М.С. ОСОБЕННОСТИ СОХРАНЕНИЯ ГЕНДЕРНОГО АСПЕКТА ПРИ ПЕРЕВОДЕ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ НА ПРИМЕРЕ РОМАНА В. ВУЛФ «ОРЛАНДО»	142
Колодезникова-Матчитова Н.Н. ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ ПОНЯТИЯ «СЧАСТЬЕ» В СОВРЕМЕННОМ КИТАЙСКОМ ЯЗЫКЕ	146
Кудеринова А.Г. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МЕТОДА ЛИНГВИСТИЧЕСКОГО ЛАНДШАФТА ПРИ ОПИСАНИИ ГОРОДСКОЙ ТОПОНИМИИ	148
Максат Д.Б., Бижкенова А.Е. ГЕРОИЧЕСКИЕ ЭПОСЫ: ЖАНРОВО ТЕМАТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ	152
Медетбекова Д., Научный руководитель Бижкенова А.Е. ПРАГМАТИЧЕСКИЕ ФУНКЦИИ ПРОЗВИЩ И КЛИЧЕК ИЗВЕСТНЫХ ЛЮДЕЙ	155
Мурат А.К. АҒЫЛШЫН ТІЛІНДЕГІ МАҚАЛ-МӘТЕЛДЕРДІҢ ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	159
Омельченко Е.М., Нуркенова С.С. ИСТОРИЯ РАЗВИТИЯ КОНЦЕПТА «АМЕРИКАНСКАЯ МЕЧТА»	162
Оразалина М.С. ЛЕКСИКОГРАФИЧЕСКОЕ НАПРАВЛЕНИЕ В СОВРЕМЕННОЙ ЛИНГВИСТИКЕ	167
Павлова Г.Г. ЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПЕРСОНАЖЕЙ В РАССКАЗАХ ДЖЕЙМСА БОЛДУИНА «SONNY'S BLUES» И ТОНИ МОРРИСОН «THE BLUESTEYE»	169
Селезнева К.С., Жумашева А.Ш. АРХЕТИПЫ: ИЗ ПСИХОЛОГИИ В ЛИТЕРАТУРУ	173
Төрбаева Ш.М., Уланова Д.М. МЕДИАДИСКУРСЫ ЗЕРТТЕУДІҢ ӘДІСТЕМЕЛІК НЕГІЗДЕРІ	175
Темиргалиева Г. К., Научный руководитель Н. З. Жуманбекова ЛИНГВОДИДАКТИЧЕСКИЕ ФАКТОРЫ ФОРМИРОВАНИЯ ИНОЯЗЫЧНОЙ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ	178
Шалқарбек Ә., Қыдыкенова Д.А. АҒЫЛШЫН ТІЛІНДЕГІ СОМАТИКАЛЫҚ ФРАЗЕОЛОГИЗМДЕРДІҢ КОГНИТИВТІК АСПЕКТІСІ	181

Үшінші бөлім

МЕТОДИКА МЕН ЛИНГВОДИДАКТЫНЫҢ СҰРАҚТАРЫ

Adilkhan M.K., Zhambylkyzy M. ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF AI APPLICATION IN ENGLISH LANGUAGE LEARNING	185
Akzhigitova A.K., Zhambylkyzy M. ACTION RESEARCH IN TEACHING FOREIGN LANGUAGE IN MULTI-LEVEL CLASSROOMS	188
Akmakhan N. ENHANCING TEACHERS' PROFICIENCY IN UTILIZING TECHNICAL FACILITIES: BAAMBOOZLE AND WORDWALL	192
Аренова Г.У., Кардыбаева М.С. АНАЛИЗ ВНЕДРЕНИЯ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА	196
Atajanova N.M. MODERN CHALLENGES IN LINGUISTICS: EXPLORING THE INTERSECTION OF LANGUAGE, PSYCHOLOGY, TECHNOLOGY AND SOCIETY	198
Архипова Л.Н., Архипов Л.А. ИЗУЧЕНИЕ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА ЧЕРЕЗ РИСОВАНИЕ	201

Архипова Л.А. ЗАПОМИНАНИЕ КИТАЙСКИХ ИЕРОГЛИФОВ С ПОМОЩЬЮ МНЕМОТЕХНИКИ	205
Аубакирова А.К. ЛИНГВОМЕТОДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРЕПОДАВАНИЯ НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА КАК ВТОРОГО ИНОСТРАННОГО	206
Ayasheva D.B. WEB 2.0 TECHNOLOGIES IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES	209
Базарбаева С.Д. ШЕТЕЛ ТІЛДЕРІН ОҚЫТУ БАРЫСЫНДА АУТЕНТТІ МАТЕРИАЛДЫ БЕЙІМДЕУДІҢ ЖОЛДАРЫ	212
Baibatyrova K.A. "BEYOND LANGUAGE BARRIERS: EXPLORING THE IMPACT OF IELTS AND QAZTEST AS TOOLS FOR ASSESSING KNOWLEDGE IN MULTILINGUAL EDUCATIONAL ENVIRONMENTS"	216
Байзульдинова З.К. МОТИВАЦИЯ К ОВЛАДЕНИЮ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКОМ ПОСРЕДСТВОМ ЦИФРОВЫХ ИГР: ГЕЙМИФИКАЦИЯ НА УРОКАХ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ	220
Bakhi A.K. THE USE OF STEM IN EDUCATION FOR IMPROVING THE QUALITY OF TEACHING ENGLISH LANGUAGE AS A FL	225
Bekmukhambetova U.G. INDUCTIVE METHOD: UNLEASHING THE POWER OF OBSERVATION	227
Давыдова Е.М. ПРОСТРАНСТВО ВЗАИМОСВЯЗИ УЧЕБНОЙ И ВНЕУЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КАК УСЛОВИЕ ВОСПИТАНИЯ ОБУЧАЮЩИХСЯ	230
Дарлова А.Н. ВАЖНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ДЛЯ УЛУЧШЕНИЯ НАВЫКОВ АУДИРОВАНИЯ	234
Дерябин Б.В. ПРИНЦИПЫ АДАПТАЦИИ АУТЕНТИЧНЫХ МАТЕРИАЛОВ В ОБУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ	238
Жакупбекова А.К. Scientific supervisor – G.K.Ismagulova THE USE OF INTERACTIVE TECHNOLOGIES FOR SECONDARY SCHOOLS IN TEACHING ENGLISH	242
Zhumanova A.E., Akhmetova G.S. USING GRAPHIC ORGANIZERS AS AN EFFECTIVE TOOL FOR TEACHING GRAMMAR AND VOCABULARY IN EFL CLASSES	243
Zhumagaliyeva B.A. MOBILE PODCASTS AND VIDEO CASTS FOR DEVELOPING SPEAKING AND LISTENING SKILLS OF A FOREIGN LANGUAGE	247
Іманова D.B. NAVIGATING THE LINGUISTIC SHIFT: A BRIEF REVIEW OF FOREIGN LANGUAGE EDUCATION IN KAZAKHSTAN	251
Капитонова Д.М., Архипова Л.А. РАЗРАБОТКА ЗАДАНИЙ ПО АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ ПО НЕЙРОМЕТОДИКЕ	256
Kabylzhanova B.K., Kenzhetayeva G.K. DEVELOPING EFL STUDENT'S WRITING SKILLS BASED ON STRUCTURAL APPROACH WITH THE USE OF ONLINE PLATFORMS	259
Kulakhmetova M.S., Nedostup E.A. APPLYING THE LINGUOCULTURAL APPROACH TO INSTRUCT LINGUOCULTURAL ASPECTS	264
Кульжисин Қ.Н., Кенжетәева Г.К. ПЕРСПЕКТИВЫ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В СОВРЕМЕННОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЕ	268

Кульжин Қ.Н. МЕСТО ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В СОВРЕМЕННОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЕ	272
Лукачевский А.Г. Научный руководитель Николаев А.И. СПОСОБЫ АВТОМАТИЗАЦИИ ОБУЧЕНИЯ ГРАММАТИКЕ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА	275
Malysheva A.D. THE DEVELOPMENT OF TEAMWORK COMPETENCE OF NON-LINGUISTIC SPECIALTIES STUDENTS	278
Махамбетиярова С.М., Ахметова Г.С. АҚЫЛ-ОЙ КАРТАСЫН ОҚУШЫЛАРДЫҢ ЛЕКСИКАЛЫҚ ДАҒДЫСЫН ДАМУ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ ҚОЛДАНУ	280
Мельникова В.Н., Ибраева Ж.К. DEVELOPMENT OF SEMANTIC READING SKILLS IN THE PROCESS OF FORMATION OF STUDENTS' READING LITERACY	285
Мекежанова А.Б., Карашашева Р. ГРАММАТИКАЛЫҚ ОЙЫНДАР АРҚЫЛЫ ОРТА БУЫН ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ГРАММАТИКАЛЫҚ ДАҒДЫЛАРЫН ЖЕТІЛДІРУ	289
Nygmetova B.J., Mukhambetzhanova A.K. LISTENING AS A METHOD OF INCREASING STUDENTS' COMMUNICATIVE COMPETENCE IN ENGLISH LESSONS	292
Павлова С.Н. ОСОБЕННОСТИ ОБУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ-ПЕРЕВОДЧИКОВ ВТОРОМУ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ В РЕСПУБЛИКЕ САХА (ЯКУТИЯ)	296
Паршукова М.Г. СОВРЕМЕННЫЕ ИНТЕРАКТИВНЫЕ СРЕДСТВА ОБУЧЕНИЯ ГРАММАТИКЕ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА	299
Sadimova Zh.A., Kulakhmetova M.S. FORMATION OF ACADEMIC WRITING SKILLS IN HIGHER EDUCATION	302
Сагинбаева Д.С. ПРИНЦИПЫ СОЗДАНИЯ УПРАЖНЕНИЙ ДЛЯ УЗКОГО ЧТЕНИЯ ПРИ ОБУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ КАК ИНОСТРАННОМУ	307
Sarsenbek G.O. THE EFFECTIVENESS OF E-TOOLS TO IMPROVE SELF-LEARNING OF THE ENGLISH LANGUAGE	310
Смаилова А.Ж. ЧИТАТЕЛЬСКАЯ ГРАМОТНОСТЬ В РАМКАХ ОБНОВЛЁННОГО СОДЕРЖАНИЯ	313
Tasbolatov O.T., Saurbayev R.Zh. WAYS OF TRANSMITTING VERBAL AGGRESSION IN MULTI-SYSTEM LANGUAGES IN POLITICAL DISCOURSE (ON THE EXAMPLE OF PRE-ELECTION DEBATES)	316
Turgunbayeva A.T. ARTIFICIAL INTELLIGENCE INFLUENCE ON ENGLISH TEACHING	320
Urasheva A.N., Utemgaliyeva N.A. MOBILE ASSISTED LANGUAGE LEARNING: CHARACTERISTICS, PEDAGOGICAL SHIFTS, AND RESEARCH INSIGHTS	323
Чалимбаева А.Д. DIRECTIONS OF HIGHER EDUCATION MODERNIZATION DEVELOPMENT IN KAZAKHSTAN	327
Шидердинова К.Б. ТЕХНОЛОГИИ АНАЛИЗА И РАСПОЗНОВАНИЯ РЕЧИ: КАК СОВРЕМЕННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ПОМОГАЮТ УЛУЧШАТЬ ПРОИЗНОШЕНИЕ И ГОВОРЕНИЕ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА	331
Байманова Л.С., Шаймерденова Н.Ж. НЕМЕЦКИЙ ЯЗЫК В КОНТЕКСТЕ ПОЛИЯЗЫЧИЯ КАЗАХСТАНА	334
Эверстова Д.А., Горохова А.И. ОБУЧЕНИЕ ЛЕКСИКЕ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА В ШКОЛЕ С ПОМОЩЬЮ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ОНЛАЙН-СЕРВИСА QUIZLET	340

радость» – это жанр онлайн-литературы, который относительно распространен на крупных веб-сайтах с художественной прозой. Характерной чертой *shuāngwén* является то, что главный герой от начала романа к концу истории совершенствуется с удивительной скоростью без какого-либо труда [7]. Возможно, посредством чтения такой «легкой литературы» молодежь избегает проблем и трудностей в реальном мире, настоящей жизни, ставя себя на место главного героя, которому дается все без абсолютного труда.

Таким образом, мы разобрали в нашей работе неологизмы, взявшие начало в последнее десятилетие, в особенности – после всех событий коронавирусной инфекции. Мы считаем, что в скором времени разобранные в данной статье новые лексические единицы китайского языка найдут свои аналоги и в русском языке, с более точным семантическим оттенком, так как тенденции, коснувшиеся общества Китая, стремительно распространяются по всему миру, в том числе и в России. Стоит заметить, что все вышеперечисленные неологизмы не были заимствованы из других языков и культур, все феномены образовались непосредственно в самом Китае, поэтому были образованы морфологическим способом. Путем сложения корневых систем или аффиксации. Отсюда можно сделать вывод, что китайский язык очень быстро реагирует на изменяющиеся условия, принимает новые слова и выражения в свой лексический состав, адаптирует их под свою самобытность.

Список использованных источников

1. Горелов В.И. Лексикология китайского языка: учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. / № 2103 «Иностр. яз.». — М.: Просвещение, 1984. — 216 с.
2. 躺平一族：为什么一些中国年轻人不再推崇努力工作 [Электронный ресурс] / 伊瓦娜·大卫多维奇 (Ivana Davidovic) BBC商业事务记者 – Режим доступа: <https://www.bbc.com/zhongwen/simp/chinese-news-60400246> (дата обращения 08.03.2023).
3. Большой китайско-русский словарь [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://bkrs.info/slovo.php?ch=躺平> (дата обращения 08.03.2023).
4. Большой китайско-русский словарь [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://bkrs.info/slovo.php?ch=鸡娃> (дата обращения 08.03.2023).
5. 科普一下 | “电子榨菜”健康吗? [Электронный ресурс] / 何沛苾李忠明 – Режим доступа: <http://stdaily.com/index/kejixinwen/202212/34538a818be644ce82ecc87d3f441acf.shtml> (дата обращения 09.03.2023)
6. 睡眠是门好生意？有哄睡师1小时收费450 [Электронный ресурс] / 俞瑶闫晓峰 – Режим доступа: <https://www.jwview.com/jingwei/html/m/10-14/507999.shtml#> (дата обращения 09.03.2023)
7. 百度 [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://baike.baidu.com/item/爽文/19762164> (дата обращения 09.03.2023)

ҚАЗІРГІ МЕДИА ДИСКУРС: МАЗМҰНЫ МЕН ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

А.К. Есимова

*Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ филология факультеті
8D02310-Шетел филологиясы I курс докторанты*

Түйіндеме: Мақалада бұқаралық ақпараттың қоғам өмірінде алатын орны ерекше болғанықтан, медиадискурстың лингвистикадағы ролі мен әлеуметтік ортадағы коммуниканттардың сана сезімін, мәдени мұрасын, елдерді байланыстырушы әрекет ретінде қарастырады. Мақалада медиадискурске түсініктеме беріледі, медиадискурстың жанрларына аса назар аударылады.

Түйін сөздер: дискурс, медиадискурс, медиадискурс жанры, саяси дискурс

Аннотация: В статье рассматривается роль медиадискурса в лингвистике и как связующего действия с сознанием, культурным наследием, странами коммуникантов в социальной среде, поскольку массовая информация занимает особое место в жизни общества. В статье дается определение к медиадискурсу, особое внимание уделяется жанрам медиадискурса.

Ключевые слова: дискурс, медиадискурс, политический дискурс, жанры медиадискурса.

Abstract: The article considers the role of media discourse in linguistics and as a connecting activity in the social environment with consciousness, cultural heritage, communicant countries, since mass media occupies a special place in the life of society. The article comments on media discourse, special attention is paid to the genres of media discourse.

Keywords: discourse, media discourse, political discourse, mediadiscourse genre.

Қазіргі уақытта ғылым саласында көптеген ізденушілер бұқаралық ақпарат пен бұқаралық сөйлеуге көп көңіл бөлуде. Кез келген ХХІ ғасырдың адамы көп ақпаратқа қол жеткізе алатыны сөзсіз. Томас Карлейль, британдық философ, жазушы және тарихшы, алғаш рет БАҚ-ты «Төртінші билік» деп көрсеткен [1]. Себебі, бұқаралық ақпарат құралдары процестерінің қарқындылығы көбінесе олардың ақпараттық кеңістіктік ерекшеліктерінің құрылымымен анықталады. Барлық адамдар бір қоғамда, бір физикалық кеңістікте өмір сүргенімен, адамдардың менталитеті әртүрлі болып келеді. Бұқаралық ақпарат құралдары біз өмір сүріп отырған қоғамға қатысты саяси, мәдени, әлеуметтік, экономикалық және тағы басқа көптеген фактілер мен білімнің қайнар көзі. Ойлаудың, жеке сөйлеу әрекетінің, тілдік сананың барлық ерекшеліктері бұқаралық ақпарат тілінде көрінеді. Медиа дискурс деп аталатын дискурстың жаңа түрінің пайда болуы интернационалдану мен жаһандану үрдістеріне, әлемдік қауымдастықта заманауи телекоммуникациялық технологиялардың дамуына байланысты. Бұл проблеманы батыс ғалымдары Джордж Оруэлл, Тен Ван Дейк кеңінен талқылады және медиа дискурсты зерттеуге қызығушылық күні бүгінге дейін жалғасуда. «Дискурс» терминінің өзі әлі нақты және бір мәнді анықтама алмағанына қарамастан, жаңа «медиа дискурс» термині пайда болды және сәйкесінше, жаңа зерттеу саласы - медиа лингвистика, оның да әртүрлі түсіндірмелері жарыққа шыға бастады.

Бүгінгі таңда медиа дискурсты анықтаудың кем дегенде екі тәсілі анықталған. Бірінші тәсіл бойынша, медиа дискурс тек БАҚ-тың ақпараттық саласына тән сөйлеу және ойлау әрекетінің ерекше түрі болып табылады. Бұл тәсілде медиа дискурс пен дискурстың басқа тәуелсіз түрлерінен, демек саяси, діни, ғылыми және т.б. түрлерінен ажырата алу керек. Олардың арасындағы әртүрлі тілдік тәжірибелер, оларды жүзеге асырудың әртүрлі коммуникативті жағдайларын ажырату, дискурстың белгілі бір параметрлерін өзгертуді анықтау арқылы жүзеге асады. Екінші тәсіл бойынша, медиа дискурс бұқаралық коммуникация саласында жүзеге асырылатын дискурстың кез келген түрі ретінде қарастырылады. Медиа дискурс бұқаралық коммуникацияның ақпараттық өрісінде көрінеді және барлық тілдік тәжірибелер мен коммуникативті жағдайларды қамтиды. Бұқаралық ақпарат құралдары қоғам мен билік арасындағы делдал қызметін атқаратындықтан, ол саяси, діни, педагогикалық идеяларды таратып, адамдарды әлемге басқа көзқараспен қарауға мәжбүрлей алады.

Отандық А.Б. Туманова: «Дискурс – сөйлеу, сөйлеу-ойлау қызметінің үдерісі (онда коммуникативтік, прагматикалық, когнитивтік және лингвистикадан тыс факторлар есепке алынады), ерекше стиль (жеке тұлғалық «талғамның», сөйлеуші-жазушы тұлғаның этникалық мәртебесінің көрінісі), мәтін (сөйлеу, ойлау қызметінің нәтижесі)», – деп қорытындылайды [1].

Отандық ғалымдар медиа лингвистика тұрғыда Ахатова Б.А., Бүркітбаева А.Ғ., Бекжанова Ж. Е. және Смағұлова Ғ. және Ресейлік ғалымдар В.И.Карасик, В. Г. Костомаров, С. И. Бернштейн, Г. Я. Солганик, С. И. Тресков, И. П. Лысакова және Т. Г. Добросклонская және т.б. ғалымдар өз еңбектерін жариялаған. Осы жұмыстарға сүйене отырып дискурс медиадискурс ретінде байланыстырғыш, вербалды немесе вербалды емес, ауызша немесе жазбаша мәтін жиынтығы прагматикалық, әлеуметтік-мәдени, психологиялық және басқа да факторлар айқын бұқаралық коммуникация жиынтығы.

Орыс филологиясында дискурс ұғымы алғаш рет 1970 жылдары функционалдық стиль терминіне жақын мағынада қолданыла бастады. Дискурс ұғымына алғашқы лингвистикалық анықтамалардың бірін Т.Н.Николева берген: «Дискурс – мәтін лингвистикасында бірқатар авторлар омонимдік мағынада қолданылатын полисемантикалық термин. Олардың ең маңыздылары: 1) когерентті мәтін; 2) мәтіннің ауызша-әңгімелесу формасы; 3) диалог; 4)

мағынасы жағынан бір-бірімен байланысқан сөйлемдер тобы; 5) сөйлеу берілген, жазбаша немесе ауызша түрде жұмыс істейді» [2].

Бүгінгі таңда дискурс пен мәтін бағыттарында мәтін лингвистикасы мен дискурс теориясы бір-бірімен тығыз байланыста, алайда олардың айырмашылықтарын қарастыру көптеген зерттеу жұмыстарының нысаны болып келеді. Смағұлова Г. «Шешендік сөздердің дискурсы» атты еңбегінде дискурс мен мәтін айырмашылығының себептерін көрсеткен. Дискурс қарым-қатынасты акустикалық түрде жүргізсе, мәтін визуалды түрде жүзеге асырылады. Қарым-қатынас тілдік немесе тілдік емес амалдар арқылы жүргізілсе, дискурс та қалыпқа түскен сөйлеу әректі арқылы жүргізіледі деп көрсеткен. Мәтін – тілдік материалдың статикалық қалпы, көрсеткіші.

Дискурс лингвист ғалымдардың назарында бола отырып, зерттеу нысаны ретінде өзектілігін жоғалтпайды, өйткені ол қазіргі тілдік нормаларды көрсететін, неологизмдердің енуіне ашық және лексикалық және грамматикалық құрылымда болып жатқан өзгерістерді тіркеуге мүмкіндік беретін көп қырлы құбылыс және әр түрлі лингвистикалық ғылымдар, соның ішінде салыстырмалы тіл білімі саласында алған білімдерін жүйелеуге ықпал ететін тіл құрамы.

Шетелдік зерттеулерге сүйене отырып О.Л.Михалева латын тіліндегі *discursus* сөзінің мағынасы бастапқыда әрекет семаларымен шектелгенін атап көрсетеді: жүгіру (әр түрлі бағытта); жау әскерінің бөліктерін бір-бірінен оқшаулауға бағытталған әскердің арнайы екі бағытты шабуылы (қысқыш қозғалысы) [3]. Дискурс концептінің қолданылуы екі негізгі кезеңнен өтті: 1) шектеулі адамдар қолданатын кезде сөздің терминге ауысуы; 2) метафораландыру.

Бұқаралық ақпарат құралдары дискурс әлеуметтік табиғатына байланысты өте маңызды және қиын құбылыс. Медиа дискурс адам өмірінің барлық салаларында маңызды рол атқарады. Теледидар, газеттер, ғаламтор сияқты бұқаралық ақпарат құралдары адамзаттың әлеуметтік отадағы құралы болып табылады, қоршаған ортада болып жатырған өзгерістерді адамдар осы құралдар арқылы естіп, танып отырады. Медиа дискурстың ерекше саласы дүниежүзілік желідегі жарияланымдар болып табылады. Ақпараттық технологияның дамуы ақпараттың дүние жүзі халықтарының бір бірімен тез алмасуында.

Медиа дискурс құрылымы жағынан көп қырлы және күрделі, өйткені ол әртүрлі ішкі типтерді біріктіреді. Сонымен, оның құрамына журналистік дискурс, телерадио дискурсы, жарнамалық дискурсы және т.б. дискурс түрлерін жатқызуға болады. Осы дискурстардың бірі баспа БАҚ-тың полемикалық дискурсы болып табылады, «біз белгілі өзекті мәселенің шешімін табудағы коммуникативті мақсатымен бір полемикалық жағдайға қатысушылардың мәлімдемелерін білдіретін, біртұтас жазбаша мәтіндер жиынтығы ретінде түсіндіреміз.» [4].

Медиа дискурстың анықтамасы тікелей дискурстың жалпы түсінігіне негізделгендіктен, медиа дискурстың көптеген анықтамаларына қалай қатысы барын қысқаша қарастырған жөн.

Медиа дискурстың жалпы теориясының ең маңызды құрамдас бөлігі, әрине, мәтін, дискурс және медиа дискурс ұғымдарының арасындағы айырмашылық болып табылады. Дәстүрлі лингвистика шеңберінде мәтін «негізгі қасиеттері байланыс пен тұтастық болып табылатын семантикалық байланыс арқылы біріккен таңба бірліктерінің тізбегі» ретінде анықталса (және бірліктер вербальды сипатқа ие екені түсінілсе, онда басқа сөзбен айтқанда, мәтін, ең алдымен, сөздер тізбегі), содан кейін мәтін түсінігі бұқаралық ақпарат құралдары сферасына ауысқанда өз шекарасын айтарлықтай кеңейтеді.

Мұнда медиамәтін ұғымы вербальды деңгейдегі таңбалық жүйенің шеңберінен шығып, таңба-әр түрлі семиотикалық жүйелердің – лингвистикалық, графикалық, дыбыстық, визуалды жүйенің тізбегін бейнелейді, олардың комбинациясының ерекшелігі медиадискурстың нақты арнасымен анықталады. Медиа дискурс - сөйлеу әрекеті сөйлеу тәжірибесінің жиынтығы ретінде түсінілетін дискурстың функционалды түрде анықталған түрі.

Медиадискурста басқа дискурстардан хабар алушы мен хабар беруші арасында өзінің табиғатымен ерекшеленетін түрлі прототипті жанрлар бар.

Бұқаралық тіл мен мәдениетте кездесетін тұрақты сөздер халықаралық, ұлттық, кеңістік шекараларында қызмет етуге мүмкіндік береді. Медиадискурс шекаралары сөйлемдермен семантикалық және ресми байланыстар орнатқанда, мәтіндермен, фразалық бірліктермен жұмыс атқарғанда абай болуға шақырады. Медиа дискурс шекараларының мөлдірлігі әртүрлі жанрлардың сипаттамаларының әртүрлі түрлерге қабаттасуын анықтайды.

Медиадискурста өте көп тармақталған, түрлі жанрлық сипаттарды қамтитын жанр жүйелерін кездестіруге болады. Саяси дискурсқа саясаткермен сұхбат, аналитикалық мақала (саясаткер жазған), полемика (теледабаттар, теле бағдарламадағы дискуссия), саяси құжаттар, саясаткердің сөйлеуі жатады. Тұлғаның әлеуметтенуі үрдісінде тәрбиелеу мен білім беру арқылы педагогикалық, саяси және медиадискурс (педагогикалық дискурстың дәстүрлі жанрына – түсіндіру, дәріс, сауалнама, әңгімелесу жатса, саяси дискурсқа – саяси ақпарат, әдістемелік семинар, бұқаралық ақпараттағы көрнекі материалдар) өзара бірігеді. Саяси және жарнамалық дискурс саяси жарнамада бір-бірімен тоғысады [5]. Аналитикалық газет және журнал мақалалары, телебағдарламадағы саясаттанушының сұхбаты ғылыми мақаладан өз ойын нақтылап жеткізе білуіне байланысты ерекшеленеді.

Қорыта келе, медиа дискурс әр түрлі аудиториядағы адамдарға арналған бұқаралық ақпарат құралы. Бұқаралық ақпарат коммуникациясында қолданған кез келген дискурс медиадискурсқа жатқызылады. Тілдік нормалары мен тілдік ерекшеліктері бар медиадискурс жаңа технологияның дамуына байланысты, қоғам талабына сай дамып, өзгеріп отырады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Кенжеханова Қ.К. Саяси дискурстың прагматингвистикалық және когнитивтік компоненттері (қазақ тіліндегі мерзімді басылымдар мен матердаоы бойынша). Алматы, 2015. – 187 б.
2. Туманқызы Р. Дискурс дефинициялары мен түрлері. // Вестник КазНУ. Серия филологическая. – 2014. - №1. Б. 210-214.
3. Желтухина М. Р. Тропологическая суггестивность массмедиаального дискурса: о проблеме речевого воздействия тропов в 4 языке СМИ. Монография. М.: Ин-т языкознания РАН. 2003. - 656 с
4. Кожемякин Е.А. Массовая коммуникация и медиадискурс: к методологии исследования // Научные ведомости Белгородского государственного университета. – 2010. – №12(83). – С. 13-21.
5. Исмаилова Ж.А. Текст и дискурс в современной лингвистической парадигме // Наука образование Южного Казахстана. Серия гуманитарные науки. – 2006. - №2 (6). С. 69-71.

UNDERSTANDING THE COMPLEXITIES OF HOMONYMS IN ENGLISH LANGUAGE

A.A.Yesbolgan
PPU named after Alkey Margulan

Түйіндеме: Омонимдер, ағылшын тілінің қызықты аспектісі, әртүрлі мәселелер мен лингвистикалық түсіну мүмкіндіктерін тудырады. Омонимдердің әртүрлі түрлерін мұқият зерттей отырып, бұл мақала олардың ағылшын және коммуникация саласындағы көп қырлы табиғаты туралы жан-жақты түсінік беруге бағытталған.

Аннотация: Омонимы, увлекательный аспект английского языка, создают интригующие проблемы и возможности для лингвистического понимания. Тщательно исследуя различные типы омонимов, эта статья направлена на то, чтобы дать всестороннее представление об их многогранной природе в сфере английского языка и коммуникации.

Abstract: Homonyms, a fascinating aspect of the English language, pose intriguing challenges and opportunities in linguistic comprehension. By scrutinizing various types of homonyms, this article aims to provide a comprehensive understanding of their multifaceted nature within the realm of English language and communication.

Түйін сөздер: омонимдер, гомофондар, омографтар, ағылшын тілін үйрену, ағылшын тілі

Ключевые слова: омонимы, омофоны, омографы, изучение английского языка, английский язык

Keywords: homonyms, homophones, homographs, learning English, English language